

Odgovorni vrednik: **Ant. Jančič.**

Št. 23.

V četrtek 9. junija 1853.

IV. leto.

Sinónove laži.

(Konec.)

Zdaj mas mika še le pozvéd in izpit po nzcročih,
Ki nam bila je zlost in kovarstvo Pelasko néznáno.
Pripovedava boječ in začné himavskega srca:
Že za odhód od Troje so stran se ravnali Danájci
Večkrat, in iti sakséb že dolge utrújeni vojské;
Oj da šli bi bíli! Al jih je pomorska nevíhta,
Ino vihár je okrožal, in jug je ostrášal gredoče.
Zlasti tičas, ko tu konj sostávljen je z javorovine
Stal že, vršal vihár je in búril po celem ozračji.
Febov orakelj tedáj v tej stiski pošljemo prašat
Eurípila, ki vest od svetišča prinesel je grenko.
Vmírilí piše vetróv s krvjó ste i díve umoróm,
Kadař v prvo prišli Danájci ste v íske dežeze,
V krvi iskati vam spet je vnitve, in dušo Argólako
V spravo žrtvuje. Ko glas ta ljudém príleti na ušesa,
Duh ostrmel je vsem, ter mrzel trepét je sprelétel
Vznotrej kosti, kdo bíl bi, in ktereга misli Apolon.
Zdaj je privél Itáčan Kalkanta vedeža s krikom
V sredo med nas i ga prašal brž po izréka pomembí.
Prorokovali v naprej pa so meni že mnógi hudobo
Strašno zločina; molče so vidili skorno bodočnost.
Dvakrat po pet dní uni molčí, in prikrit se jim brani
Spregovorívši za smrt naznaniti ktereга z glasom.
Toda prišlil ga lé Itáčan z mogočnim je krikom.
Pogovorjen dá glas, ki je mene ódločil za žrtvo.
Vsi pritrđdli so mu, in kar bal se slednji je zá se,
Vsem je bílo prav, vse da v pogín je ná enega padlo.
Že zazori dan strašni, za mé se daritev napravlja.
Moka soljena za mé, in okoli sencov ovenčeje.
Smrti pa sim se izvíl, povém, ino zdrobil okove,
V blatnem tičal sim skrit močirji ponoči med trstjem,
Dokler razpéli bíli bi jádra, če jili bi razpéli.
Že mi ni upa bílo več viditi stárega doma,
Več ne ljubih sinóv, i ne več zaželjenega otca,
Ki jih, težkó če ne, bodo za ubeg moj v kazen pozvali,
In kar zadolžil sim jaz, zravnáli so smrtjo nesrečnih.
Prosim pri višnjih tedáj, ki znajo resnico, bogovih,
Prosim pri njéj, ki dosíhdob še je ostala med ljudstvom,
Verá brez vsega kvarú; dáj, prosim, usmíli nadloge
Take se; dáj, in usmíli nedolžno trpeče se duše.
Damo življenje za jok tak, ter se usmílimo radi,
Priam ukáz dá sam naj prvi opróstiti moža
Spón iné teshilí okóv, in beséd govori mu prijaznih:
Kdor si kólí, ódsléj zgubljenih pozabi le Grajeov,

Naš si od zdaj, in pověj po pravici, kar bodem te prašal:
 Konjski čemú ta razvlák je storjén? kdo ga je sostavil?
 Kaj je namen? kak verski uzrok? li naprava za vojsko?
 Rekel je, uni pa zvit ino umen Pelaških kovarstev
 K zvezdam kviško okóv opróščeni dvignol je róci:
 Lučice večne, o vé in pa vaše neskrunljivo bogstvo
 Sódite priče — je djál — in vi strašni oltarji i noži,
 Ki sim usél vam, i venci bogóv, ki vas nosil sim žrtva, —
 Že prestópiti smém zdaj Grajcov svete pravice,
 Smém črtiti možč, i na dan prinesti vse skrivno,
 Tudi vezí postáv me ne vežejo več domovinske,
 Bodi le mož ti beseda; ohranjena Troja ohrani
 Vero pa tud, če resnico povém, i veliko póvrnem.
 Ve Danájcov zaúp ino vojske nada začete
 Palade bila pomóč je vselej; odkár pa brezbožni
 Zlostni Tidejev sin, i zločinstev iznájdnik Ulises
 Zdrznola sta se, da šla sta ukrást nesročno Paládje
 Iz svetišča, popréd umorivši grajske čuvaje,
 Sveti ugrábila kip, i z okrvljenema sta rokama
 Zúpala se dotaknit pajčólána dcviškega bognje,
 Od sih dob obrnól se potekli je up od Danajcov,
 Vsa se potrla je moč in odnágnolo bógujino srce,
 Tudi dvomljivega ni Tritónia známenja dala;
 Komaj postavili kip so v stan, zažaré migljajoči
 Plámeni jej iz oči povzdignjenih, slan se po udih
 Pot pcedí, in od tal — o čudo je praviti! — trikrat
 Sama je škit in pa kopje v rokáh drzé poskočila,
 Naglo podati v pobég se na morje veluje nam Kalkant,
 In da razdjati ne dá z Argolskim orožjem se Pergam,
 Ako po božji naznám se ne vrnejo v Argos, in bognje
 Zópet domú ne nesó, ki priládjali so jo čez morje;
 Zdaj pa jadrali domú so z vetrom v očetne Micene,
 Spravljajo boge sebój in orožnih priprav; al po morji
 Pridejo semkaj na hip; tak znamenja vredil je Kaltant,
 Namest Paládija tó so podobo postavili bognji
 Za razžaljénje zató, da nečást bi popravila tako.
 Ta pa takó neizmerni razvlák je sostaviti Kalkant
 Z dobov zloženih velél i v nebó povzdignoti vkazal,
 Da bi moč ne biló skoz vrata priversti ga v mesto,
 In bi ne mogel ljudí več varvati v starem česčenji,
 Ker, če Minerve dari oskrúnele vaše bi roke,
 Príamovemu prtí kraljestvu pogin i Frižánom,
 Toda bogovi zaznám obrnite ta v samega njega!
 Ali če spravili vi z rokami bi v mesto ga svoje,
 Azija cela z močjó prihiti do Pélopa zidov,
 Tota osoda potém pa zadela unuke bi naše.
 Zavolj tih zanj i zvižác prisegolomca Sinóna
 Vjeti z lestjó in prisiljenimi smo solzami verjeli,
 Ki nas Tidejev sin ni, in ni Larišan Ahilej,
 Vkrótlo ni desét let, zmágalo tisúč ne ladij.

M. Valjavec.

Vraže primorskih Slovincov.

Vraž je toliko med našimi Slovenci, da je joj! Od teh je bilo mnogokrat govorjeno v *Novicah*, v *Vedežu* in v *Slovenski Bčeli*, tako da je

skorej nepotrebno, da še kej tukej od tega govorim; tudi mi ni mogoče veliko povedati, ker sim premalo se s priprostim ljudstvom pečal. Vender pa bom enmalo od tega povedal, kar sim ravno zvedil.

Da so res *copernice*, *coperniki*, *skrateljni* itd., si ne da neuki Slovenec nikakor izbiti iz glave, zakaj tako je slišal od svojih rajnkih in družih starih ljudi, in mora res biti, naj kdo temu nasproti reče, kar koli hoče. *Copernice* so v zvezi s budičem, in z njegovo pomočjo zamorejo veliko veliko storiti, posebno pa škodvati bližnjemu na blagu in na zdravju. Če komu kdo v hiši oboli, mu je že narejeno; če živina boleha, je že neki copernica (ali pa kak copernik) ji škodila. One stopajo v megle in oblake, se ondi ženijo, plešejo in točo delajo. Posebno se rade o mlaju shajajo o ponočnem času. Kadar se hudo vreme bliža, in se k toči napravlja, je treba s posvečenimi zvonovi zvoniti. Strelni prah ali smodnik (pulver) žegnati, z njim puško nabasati, pa namesti krogle pridjati glavo žeblja, s katerim je bil žrebec podkovan — to verže copernice iz oblakov doli na tla. Kadar ima toča priti, ali kadar že toča pada, vražne babice (in tudi babjevorni dedci), precej veržejo na ogenj žegnane oljke in lojber s pelinom vred; v nekterih krajih vzamejo kak na pol ubit lonec, ga napolnijo z gorečim ogljem, in ga obesijo na tero ali beko, in stavijo vanj žegnano oljko, lojber, pelin itd. hodijo okoli hiše, in kajdijo oblakom; ta dim namreč smerdi copernicom, da morajo iz oblakov doli pasti. Ko sim še majhen otrok doma bil, sim moral o tacih priložnostih tudi hitro stole vun iz hiše pod milo nebo znositi, in jih tam prekucniti, da so stolov noge kviško moléle, menda zato, da bi se copernice na njih pobile, ako bi iz oblakov doli padle. V ta namen nekteri tudi gnojne vile tako copernicam nastavljajo. — Copernik in copernica, pravijo, ne moreta čebule terpeti. Tako se spomnim, da sim v otročjih letih kedaj praviti slišal: „Glej, ta ženska mora biti copernica, ker še duha od čebule terpeli ne more.“ Copernica ne more v hišo, če se metla po čez postavi na prag; ravno tako ne more po poli naprej, ako se ji čez pot križem postavi metla. Čudno je pa, da se večidel le od starih bab pravi, da so copernice. Od boja copernic s kerstniki o kresu smo že govorili.

Sploh verujejo naši Slovenci, da nekej malim otrokom kri iz pers pije; ne vem pa komu se to pripisuje, ali vedomcu, ali mori, ali komu. *Mora* tlači človeka po noči. Vedomeca in moro *panati*, kakor pravijo, delajo pri Gorici tole: Vzamejo tigičo, (Kürbissflasche), jo napolnijo s scavnico, jo zamaše in jo obesijo nad ogenj v dimnik. Dokler je tigiča v dimniku nad ognjem, ne more ne *vedomec* ne *mora* ne v hišo, ne iz hiše, ako je že notri. Ako je tadaj v hiši, ne more vun, pa tudi ne more pustili svoje vode; tako mora li poginiti, ali pa se ovaditi, ker pravijo, da je nevidljivo v hiši. V gorah si pa taki, kateri menijo, da jih pogostoma mora tlači, snop slame k postelji vzamejo in pa gorjačo pripravijo; če po noči čutijo, da jih tlači, zgrabijo za gorjačo, in začnejo snop slame pretepati, ker menijo, da v slami moro mlatiyo. V Ipavski dolini sim vidil, da se je hišo tako zavarovalo pred vedomcom in moro. Eden je vzel vilice ali pa nož, in jih vnic zagnal v hišne duri od znotrej, da so se vanje zapičile. Kjer je tako v duri zaboden nož ali pa vilice, ne more mora in tudi ne vedomec čez prag.

Vedomec je človek; kako se ubrani, da novorojeno dete ne postane vedomec, je bilo že rečeno. Od njih se pripoveduje tudi, da se po noči na križpotih snidajo in kot koštroni terkajo. Zatorej mislijo

nekteri, da je vedomec vsak človek, ki ima plešasto glavo. Vedomec imajo nekteri za strašne velikane, kateri se ponoči okoli klatijo po hostah in po polju, in da imajo tako moč, da stare drevesa izruvajo.

Smert je po mislih naših Slovincov bela žena.

Škratelj ima rudečo kápico; se klati po robih, gorah, gozjdih, z bičem poka in žvižga, ter človeka molji, da pravo pot zgreši; kadar je tako človeka napeljal, se pa zakrohota.

Ponočne svečice (Irlichter) so uboge dušice, ki miru in pokoja iščejo. *Ogenj*, ki se ga po noči vidi, kaže, kje je šac ali zaklad zakopan, ter pravijo, da šac cvete. Varuje pa ga škratelj. Ako pa kdo pateroster tjekej verže, kjer tak ogenj zagleda, ter nekej pomóli, prežene škrateljna in šac je njegov.

Kdor zve za *tičje gnezdo*, ne sme tega pod streho povedati; sicer pride kača, in mu v gnezdu vse jajčeka spije.

Pri Gorici sploh verujejo ljudje, da *kudobno oko* (das böse Auge) strašno škodi. Kociančič.

Slovenska slovstvena zgodovina.

(Dalje.)

Učenci in nasledniki tih svetih sedmih.

Na čelu teh se znajde Konstantin, bulgarski škof, učenec in gorec naslednik sv. Konstantina ali Cirila, slovanskega aposteljna. Učene dela tega izyerstnega moža: *Atanazja iz Aleksandrie 4 knjige proti Arianom*, prestavljene v letu 906 na tirjatev cara Simeona, in ohranjene v dveh rokopisih iz 15. veka, je že K. Kalajdovič spomnil. Toda Dobrovski in več drugih učenin tega veselja niso pustili, da bi beli dan zagledalo. Pa zdaj se je vendar našel v zborni knjižnici v Moskvi en rokopis na belapi iz 11. stoletja, namreč *zbirka govorov o nedeljskih evangeljih*, deloma iz Ivana zlatousta (37 govorov), deloma pak iz Izidorja Peluzionskega (5 govorov.)

Po Šafařikovih mislih se ima tudi: „Napisanije v pravěj verě“ pripisovati temu škofu Konstantinu, katero se je v bulgarskem, za cara Ivana Aleksandra spisanem rokopisu od leta 1348 obdržalo, in se zdaj v zborni knjigarni najde. Od tega škofa se ima dobro ločiti *Konstantin modroslovec Kostenski* ali pa Kostenecki, to je, rojen iz mesta Kostenec (ne daleč od Sofie), ki je v prvi polovici XV. stoletja v Žegligovskem samostanu blizo Skopja živel, in je tukaj o slovanskih čerkah, kazanjih (pridigah) evangeljih, in o življenji serbskega kneza Štefana Lazarja († 1427) i. t. d. govoril.

Grigorij, bulgarski pop (presbyter) sicer nepoznan, je prestavil za bulgarskega cara Simeona, okoli let 880 — 927 kratko *svetno in čerkveno zgodovino*, v kateri se posebno važen odlomek o razdjanji Troje, vzet iz greškega letopisca Malala, znajde. Veliko obširniši je, kakor v greškem izvornem spisu, ki se je do nas ohranil. Odlomki od tega se najdejo v Kalajdovičevem, že omenjenem delu, in za izdanje se je tudi goreci Josip Bodjanskij trudil pri cesarski družbi za zgodovino in starine.

Joan, eksarh, to je po starem razloženji te besede v slovanskih rokopisih »cerkven strojitelj ali veliki vikari, tudi obhodnik (Geschäftsführer), poslanec očakov, kateri je imel cerkveno prepiranje razsojevati in čuvati nad postavljenim redom po cerkvenih postavah; ob kratkem srednik med narodno cerkvijo in očakom. Ta mož je bil eden naj delavnejših in rodovjtnjših bulgarskih spisateljev za časa cara Simeona (888 — 927). O njim in njegovih spisih se najde natančen popis v Kalajdovičevem delu: *Ioann Exarch, Moskvy. 1824* na čitavem listu (folio); le ob kratkem omenimo, kar je spisal:

a. *Šestodnev* (heksameron) to je, obširno razlaganje prvih poglavij 1. Mojzesovih bukev o stvarjenju sveta, po sv. *Bazilji, Severjanu Gabalskem* (Gabal) in po njega lastnih mislih. Naj starši rokopis od leta 1263, spisan v puščavi sv Sava-ta blizu Kilandarja na atoškem gorovji se znajde v zborni Moskovski knjižnici.

b. Je prestavil *bogoslovje* Ivana Damaščana pod naslovom »Nebesa« v rokopisu iz 11 — 12. stoletja v zborni knjižnici v Moskvi.

c. Rayno tega *Ivana Damaščana modroslovje* ali dialektiko v 70. poglavjih, v rokopisu iz 16 veka; sedaj v samostanu Josipa Volokolamjana.

d. Tudi še *greško slovnico imenovanega Ivana Damaščana*, ki jo je pa nekoliko prekrojil, od katere se je dozdej le samó začetek ohranil, v ravno tem rokopisu.

e. Nekaj *govorov* za razne praznike.

Sicer pa cerkv. oskerbnik Joan ni bil le samo priden prestavljavec in spisatelj, ampak on je tudi druge k enacim učenim delom vzbujal, kakor je njega menih Božidar Doksov zbuja in ga tudi zbudil.

Neimenovani prestavljavec dveh življenjopisov

1. *Antonja velikega* od Atanazja in

2. *Življenjepis Pankracja*, učenca Petrovega.

V predgovoru svojega dela po rokopisu, ne davno na Rusovskem najdenem, po zborniku 17. januarja mož sam od sebe takole govori: *ne na svoj že um nadejuščii sja ni soboju derznuhom na delo sije, tol veliko sušče, no primužđeni ot stroitelja cerkovnago Joanna borgarskija zemlji; **) po slovensko: Ne v svoj mu zaupljivi smo se tega tolicelega dela lotili, le primorani smo k temu po cerkvenem oskerbniku Joanu borgarskem.

Iz tega se vidi, da je na ukaz oskerbnika Joana, tedaj še pred vlado cara Simeona prestavljaj; škoda da nam ni imena svojega zapisal.

Menih **Božidar Doksov** ali Duks. Tega imenuje Joan c. oskerbnik gorečega ljubitelja in podpornika slovanskega slovstva in pripoveduje se, da ga je on z vednim povzbujanjem in opominjevanjem premogel, da nam je bukve prestavljaj in jih tudi spisoval. Toda kdor druge zbuja, tudi gotovo sam kej stori. In res, najde se prepisovayca imenovanega v predgovoru k štirim, od Konstantina prestavljenim govorom Atanazja proti Arianom, ktere je po svedočenji poznejši, do naših časov ohranjene spinkke (kope) v letu 907 prepisal. Lastnih spisov od tega moža še dozdej učenih nobeden ne vé.

(Dalje sledi.)

*) Ta y zgovarjaj kakor nemški ü.

O b i č a j i T u r k o v .

Domovina Turkov je dežela Turkestan med Kaspiškim morjem in Araljskim jezerom v Azii. V osmem stoletju so se bili k muhamedauski veri spreobrnili; prej so bili neznabožci (ajdje). Leta 1289 je pogumen poglavar, Osman imenovan, nekoliko sto družin zbral, ž njimi ropaje v Malo Azio planil ter si nekaj kersčanskih deželic pribojeval, ktere je Osmansko državo imenoval. In od tod so se razširili Turki po velikem delu Azie, Evrope in Afrike, so leta 1453 Carigrad s silo vzeli in dolgo časa mogočni in naši deželi tudi strašni in nevarni sosedje bili. Naj več so imeli južni Slaveni ž njimi opraviti in terpeti; zato jih imajo ljudje po Slovenskem še vedno v spominu. Današnje dni se je vender ves strah pred njimi zgubil, ker je njih moč tako opešala, da imajo veči evropejske vlade po volji opraviti, njih cesarstvo na nogah ohraniti. V Evropi jih komaj še en milion prebiva. Njih vladar, sultan ali padišah se takole imenuje: „*Mi sultan, sin sultana, kakan, sin kakana, sultan Abdul-Mešid, kan, sin zmagovavnega sultana Mahmuda II. po neskončni milosti stvarnika sveta in večnega bitja in po posredovanji in velikih čudežih Muhameda Mustafja, naj imenitnišega med preroki, nad katerim naj božji blagoslov počiva, služabnik in gospod mest Meke, Medine in Kudsja, proti kterim ves svet svoj obraz obrača, kadar moli, padišah treh velikih mest Istambula (Edreneh) Adrianopola in Burse, na kterih se vsi knezi zavidno ozirajo, senca božja, odsvit božji na zemlji, brat solnca in lune i. t. d. še kake dve ali tri strani. Žen ima silo božjo v seraji zapertih; le sedem pa se jih imenuje, sultank t. j. gospa, druge so odaliske. Mladi sultaniči se v starem seraji kot v kletki zaperti odrejajo ter se kacega rokodelstva ali kake umetnije učé, družih vladarjem potrebnih vednost in učenost pa Bog obvari. Nimajo družega upa, kot na vladarski sedež priti ali pa v kletki vse svoje dni živeti, ako se vladajočemu sultanu ne dopade, jih zavolj lastne varnosti spota spraviti, kar se Turkom ne zdi krivično in pregrešno.*

Turki so lepe, velike in močne postave, trudnim in težavnim delom pa vender le niso kos. Njih obleka se nekaj stoletij že ni spremenila. Nosijo spodnja oblačila zelene barve z ozkimi rokavi, pas, za kterim sablja in nekaj samokresov tiči, široke hlače, rudeče gornje oblačilo s kožuhovno in obuvajo se v črevlje iz zafiana. Pokrivajo se s turbanom, ki je iz mušelina zvit in z bombažem natlačen. Po turbanu se tudi razni stanovi ločijo in spoznavajo. Pri obleki naj bolj zeleno barvo ljubijo, in kristjanu ali judu bi bilo celó nevarno, zeleno oblačilo nositi. Ženske se skoraj ravno tako oblačijo kot moški. Naj bolj pa Turk za svojo brado skerbi; kadi jo in maže; naj veči sramoto bi mu storil in ga naj huje razžalil, ko bi mu brado odrezal. Sdaj so že jeli tudi svojo izhodno nošo popuščati in se evropejske poprijemati. Večidel pa so na pol po svoje in na pol po ptuje našemani.

Vere so, kakor je bilo že omenjeno, muhamedanske, ktero je bil Muhamed pred 1200 leti v Arabii izmislil. On se je imel in vedel za naj imenitnišega božjega poslanca, vikšega od Mojzesa in Kristusa, ktera je vender le za božja poslanca spoznoval, in je nauk z ognjem in mečem razširjal. Muhamed je učil, da je le en sam Bog, stvarnik nebes in zem-

lje, in ga je imenoval Allah. Zapovedal je obrezovanje, zderževanje od vina in svinine in je svojim vernim ukazal, petkrat na dan moliti, in deseti del premoženja ubogim dajati. Vsak petek je zapovedan praznik. Tudi ojster post je časi zapovedan, zlasti mesca Ramadana. Cerkve muhamedancov se imenujejo *mošeje*, nekatere in sicer poglavitne tudi džamije; zidane so na kuple in imajo veliko ozkih pa visocih stolpov, s kterih vsaki dan petere molitevne čase z vpitjem naznanujejo. Nekatere mošeje imajo tudi marmeljnov tlak, in so z dražimi preprogami pogernjene. V vsaki mošeji stoji proti Meki obrnjen sedež za velicega preroka (Muhameda), kamor mora tudi vsak verni pri molitvi svoj obraz obrniti, akoravno je na cesti. Po mošejnih zidovih ponoči veliko lučic gori. Muhamedanec se vselej pred vrati umiva, predinj gre v mošejo. Božjo službo opravljajo z branjem korana in z molitvijo. Verujejo na večno življenje, nebesa pa si mislijo polna zemeljskega veselja. (Konec sledi.)

Bukva na Tominskem in Turki.

(Po ustnem izročilu).

O časih, (menda 1471 — 1478), ko so že pogostoma siloviti Turki tudi v naše lepe Goriške kraje zahajali, požigali, plenili in morili, se je zgodilo, da so poleg dereče Soče vedno dalej in dalej v gore se pomikali, do Svete *Lucie* na Mostu prihrupeli, od tam do merzle bistre Bače, in po Bački dolini naprej do *Grahove* in do *Slovenske Koritnice* priderlili. Gorje je bilo tistim, ki so jim v pesti padali; gorje vsem vasem, v ktere so priropotali, ker so z ognjem in mečem vse grozovitno končevali. Prestrašeni gorjani so se jim po nezdatnem uporu verh gor in v gosto lesovje vmikali in poskrivali, da bi tem nepovabljenim gostom v pesti ne prišli. K Bogu so neprestano vpili in od njega samega so še gotove pomoči pričakovali. Eno saboto je bilo, ko so do *Grahove*, na iztoku *Koritnice* v *Bačo*, prihlačali, in prav po turško z zapuščeno vasjo ravnali, ter se potem proti *Bukavi* na pot pripravili. — *Bukava* pa je eno uro daleč od *Grahove*, lahko rečem nad *Grahovo*, ker se mora iz *Grahove* na *Bukavo* vedno v reber iti, je pa pod zelenim verhom podolglate in gladke gore, kteri *Kóica* pravijo, prav prijazno in proti solncu položena. Cerkve svetega *Lenarta*, edina, ki jo *Bukavska fara* ima, stoji verh sterne poti, ki iz *Grahove* na *Bukavo* vodi. Pač si lahko mislimo silni strah *Bukavcov*, ki so kmalo bili zapazili pretečo nevihto namreč da se grozoviti Turki na svojih berzih konjih od *Grahove* gori proti njim pomikajo; poskrijejo kar na hitrem morejo, možaki se napravljajo na upor; vse gre križem in na robe. Pri tej splošni zmešnjavi pa je vender vse ena misel navdihala, k Bogu namreč pribežati, in od Njega z gorečimi molitvami pomoči prositi. Hitro tečejo eni k zvoniku, in začnejo zvoniti; ves ljud, kar ga ni še strah v druge varniše kraje pregnal, se v cerkvi, božji veži, k molitvi zbere: tu molijo in zdihujejo; blagoslovljeni zvonovi tudi oddaljenim oznanujejo, da se mora na *Bukavi* kej nenavadnega, kej posebnega goditi, milo se razlega glas zvonov po vsi gorati okolici . . . čuj! razgetanje turških konj in nerazumljivi glasovi kervoželjnega sovražnika

Kristusove vere se že slišijo . . . blede in preplašeni Bukavci čakajo zdihovaje v cerkvi na neodvrtljivo osodo svojo, še enkrat vsi k Bogu miho zdihnejo, zvonovi še milejši zabučé in glej! — Turk ne more naprej; zemlja se jim začne pod njihovimi konji vdirati; do trebuha se konji pogrezvajo. Turk preklinja, da je tako blizo konca svoje dnešne hoje tako slabó se našel; zdajci že Bukavci, ki so kmalo vse to zapazili, se nadnje trupoma vsujejo polni zaupanja na Božjo pomoč, kateri jim je tako neprevidoma pomagal, in pobijejo jih veliko s kamnjem in z orožjem, kar jih ni hitro nazaj proti Grahovi vteklo. Na to se pa rešeni Bukavci v cerkev vernejo, in za to nenađjano pomoč zoper grozovitega Turka vroče Boga zahvalijo. In da bi to nikdar iz spomina njih otrok in vnukov ne zginilo, kar jim je Bog o tej priložnosti dobrega milostivo skazal, so sklenili, da se ima vsako saboto na večne čase precej popoldan *sveti večer* zvoniti, kar Bukovci še dan današnji zvesto spoštujejo. Slišal sim tudi, da so nekdanj posebno pesmico imeli, katero so v spomin na to čudno rešenje Bukave od Turka prepevali, toda jaz je nisim mogel več dobiti. *Ipavec.*

Slovstveni glasnik.

Stric Tomaž ali življenje zamorcov v Ameriki. — Pod tim naslovom je v Celovcu kar na svitlo prišla in se ravno na vse kraje razpošilja dolgo pričakovana in že skorej v vse evropske jezike prestavljena povest o prenesrečnem življenji vbojih zamorcov v svobodnih deželah Amerike. Mito se človeku stori, slišati, kaj ti revčiki terpeti morajo. Popisano je vse to v prav gladkem lahkoraumljivem jeziku, da se bo branje gotovo vsakemu prikupilo. Znotrajnemu zapopadku je tudi zunajna oprava kaj primerna; natis je čist in razločen iz nevtrudljive g. Leonove tiskarnice. Knjiga šteje XII — 155 drobno tiskanih strani in je verh tega s 6 prav lepimi podo banii ozaljšana. Velja po vsih slov. mestih enako le 40 kr. sr.

Različne drobtince.

* G. Mijat Stojanović je ravno razpisal naročilo na njegove „*zabavne i poučne spise*“ v 3 zvezkih po 11 tiskanih polah. Naročnina zneso 30 kr. sr. za vsak zvezek in se prejema do srede mesca avgusta.

* Serbski časopis *Svetovid* za prosveto, novosti, trgovino in modo je dobil dovoljenje, da sme od 1. junija spet izhajati. Na četert letá velja 2 glđ. 30 kr. sr.

* V Parizu je oglašeno delo *Choise des nouvelles Russes* (izbor ruskih novel).

* Dolgo pričakovana *Zora* je neki že izšla.

* V g. Blaznikovoj tiskarnici v Ljubljani je na svitlo prišel *zemljovid Palestine*.

* Slišati je, da se zlata vredna knjiga *Blaže in Nežica*, malo popravljena in novim časom primerjena tukaj za Leonovo tiskarnico za natis pripravlja.